

Передплата

на «РУСЛАНА» виносити:

в Австрії:

на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очі і душу ми вирнеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — 3 Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудни.
Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндого ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламні неопечатані вільні від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 15 кр. від стрічки.

Мара абсолютизму.

Мимо сего, що правительство поводить ся з радою державною так обережно, як з болючим тілом, що ворожим сторонництвом дало час і нагоду роздумати положення, охолонути з горячки та порозуміти ся — ситуація не став корисною. Саме перед заповідженими тепер правительством конференціями провідників сторонництв, підносить ся з різних сторін заподлива агітація за ідеєю розв'язання парламенту та розписання нових виборів.

Розв'язання парламенту як цілє само по собі не має ані оправданя, ані змислу. Через се не поправило би ся нічо, бо нова рада не була-б певно ліпшою як теперішня, хотий би у многім змінила ся. Такого розв'язання правительство не має цілі підняти ся.

Що иньшого було-б вже розв'язання, подучене з октройованем деяких законів. Се бодай було би якоюсь пробою зі сторони правительства до виходу з замотаної ситуації, коли завели всякі иньші средства і дороги. Алеж др. Кербер так добре, як би зарік ся октройовання — оно уважає ся виключеним. Отже такого розв'язання правительство не схоче виконати.

Мимо сего вчерашні «Narodni Listy» замічають дуже невідрадні вісти про внутрішню ситуацію, підсуваючи правительству, що оно само глядить дуже скептично на акцію санації парламентарних відносин і приготує вже все, що треба до розв'язання державної ради та октройовання законів. Пострах «Nar. List-iv» походить з того, що між австрійськими Німцями розвинула ся шалена агітація навіть за знесення конституції і заведення абсолютизму. З сеї нагоди в Information пригадує якась «високодостоїнна особа з Іплью» передвчашній день 22. серпня, як річницю упадку абсолютичної системи Баха. Она пише:

«Дня 22. серпня 1859. р видав цісар відручне письмо, яким міністра внутрішній діл Баха, міністра поліції Кемпена і міністра торговлі Богенбурга звільнено з занижаних становиск. На їх місце вступили гр. Голуховський і Гібнер, а міністерство торговлі знесено. Всюди в монархії повитано з радістю упадок міністра внутрішніх діл Баха та поліційного деспота Кемпена. Вижидаю настаня нової ери та кінця абсолютизму. В сім чувстві лущились Німці, Мадри, Поляки і Чехи. Система Баха справді упала, щоби вже ніколи не встати — але єдність, яка тоді була проявила ся, не тревала довго. Уже в р. 1860., коли «зміцнений парламент» скликано, показало ся, що поодинокі сторонництва ділили цілі пропасти, а коли видано жовтневий диплом, вибухнула війна, яка триває до тепер.

Нині знов грають ся огнем та говорять з нечуваною легкодушністю про абсолютизм, що він «ще найліпший», що він мусить знов прийти і т. д. і т. д. Молоді люди можуть таке говорити. Они не знають, що се значило, абсолютизм в Австрії, бо інакше не говорили-б так нерозважно. Але нас старих, що ми пізнали і виділи ціле єго горе, морозить на згад-

ку, що він міг би знов вернутись і ми єсеї гадки, що не одну жертву варто би перенести, щоби лише здержати поворот абсолютизму. Бо се було-б нещастем для всіх нас. Може переконають ся, як вже буде за пізно.

Але можна сказати напевно, що міністерство др. Кербера не дасть ужити себе для такої місії, за якою нині агітують німецькі радикали. А коли ані не нарушити конституції, ані не стануть октройовати, то що лишає ся до роботи? — Іти спокійно дальше дорогою переговорів, поновляти проби порозуміння доти, доки не віднесуть успіху, або коли вже не буде часу на них. А часу на те є ще досить!

Мирний анархізм.

Супротив тероризму анархії чину, якого недавно новий прояв збув ся на особі італійського короля, стоїть наука безборонности мирного анархізму. Апостолом сеї науки є не хто иньший, як гр. Лев Н. Толстой, що свої теорії стараєсь оперти на словах св. Євангелія, особливо-ж науки Христа «на горі», після опису апостола Мафтея. Толстой убирав свої гадки в артистичну шату в своїх повістях, оповіданнях і драмах та інтересує ними цілий світ. Але мимо всего сутню єго поглядів є: не повинно бути ні держави, ні церкви, ні власти, ні виміру справедливости, ні війни, ні примусу, а всі люди повинні стати братами і рівними дітьми перед обличчям Бога. А до сего можна дійти лише дорогою заповіта: «не противитись лихому силою, однак відказувати ся від участі у всім, що лихе».

Для схарактеризовання сих ідей, як они виглядають в практиці, подаємо письмо одного з таких сектантів А. В. Власова до Льва Толстого. Доля сектантів в Росії є дуже трагічна, та мимо сего Власов не тратить гумору і в єго цідім поступованю, як і в наведенім письмі пробиває ся немало трагікомізму.

Баку, 1899. р. 6. жовтня.

Многоуважаємому старцю Льву Николаєвичу. Глибоке поважання від Андрея Василевича. Я бажаю обяснити ся короткими словами. Початок моєї віри від 69. року. (Ев. Мат. X. гл. 38 ст. XVI. гл. 24 ст.) Христос сказав ученикам своїм: «Если кто хочет идти за мной, отвергнись себѣ и возьми крестъ свой и слѣдуй за мной; и кто не беретъ креста своего и не слѣдуетъ за мной, несть меня достоинъ; а кто отвергнется отъ рода лукаваго и прелюбодѣйнаго и грядетъ по мнѣ, тотъ подобенъ мнѣ». Тому кождому можна стати подібним Христу.

Христос сказав: «Ученикъ не выше учителя. Довольно для ученика быть, какъ учитель его», т. є. щоби кождий ученик єго був совершений в одну міру з Іисусом Христом, мужем совершеним.

Так сказав Христос: «Будьте совершенны такъ, какъ совершенъ Отецъ вашъ небесный». Тому я і відрік ся від всякого земного товариства і від всяких релігійних переконань імені, прізвища, став один сам собі і сказав так: «я не ваш, один сам собі».

За ті переконання привлекли мене до судебного слѣдователя.

Перше питання: «Скинь шапку».

Відповідь: «Перед ким?»

— Перед начальством.

— А хто світ начав?

— Бог.

— Так щож, ти Бог?

— Ні, я не Бог.

— А если ти не Бог, так чому ти заставляеш мене снимать шапку.

— Я припорекаю вам встать.

— Перед ким?

— Перед законом.

— У мене нема закона,

— Як тебе звать?

— А ти давал мені званя?

— Ні.

— Так чому мене питаеш, коли не давал мені званя.

— Яке твоє імя?

— У мене нема імени.

— А якої же ти віри?

— Якаж можетъ бути віра? Я тобі говорю правду, що я не ваш, а ти мені не віриш.

— А ти віриш Богу?

— Якому Богу?

— Як якому, прецінь є Бог.

— А коли є у тебе Бог, то покажи єго мені, я буду вірувати.

— Він на небесах?

— Ні.

— А хтож тобі сказав, що Бог на небі?

— Се не твоє діло.

— Кол не моє діло розсуджати, то не твоє діло мене і питати.

— Скільки тобі літ?

— У мене все літа, зими нема.

— Від кого ти родив ся?

— Не все роджено, не все сотворено, не все і умираєть.

— У тебе є отець і мати?

— Нікого нема у мене, я один сам собі.

— Якого же ти государства?

— У мене нема жадного государства.

— А ти признаеш царя?

— Якого царя?

— Александра Николаевича.

— Він собі цар, а я собі цар, я до него не маю жадної потреби.

— А ти будеш платити подушное?

— А ти давал мені душу?

— Ні.

— Коли не давал, за щож я тобі буду платити?

— А оброк будеш платити?

— Я нікому ніколи не обрікав ся і довжним себе не уважаю.

— Та всі же платять оброк.

— А коли би всі платили, то кому би они платили?

— Царю.

— У мене нема царя, цар собі, а я собі.

По упливі девяти місяців привели мене в окружний суд.

Перше: «Скинь шапку».

— Для чого?

— Тут «присутственное место».

— Ви «присутствуете», а мені «присутствовать» нема з ким, я один сам собі.

— Я припорекаю вам зняти шапку.

— Перед ким?

— Перед судом.

— У мене нема суду, тому я не хочу знимати шапку.

Шапку все таки з мене зняли; тоді я сів на долівку.

Предсѣдатель: «Господин подсудимый, я прошу вас встать».

— Я не підсудимий.

Предсідатель: »Я прошу вас встать перед законом«.

— У мене закона нема. Закон виданий на безбожника, беззаконника, на правого нема закона; а я не признаю себе винним, бо мене винновні обвиняють. Судити ви мене не можете, бо ви самі всі під судом находитесь.

Секретар прочитав протокол слідства.

Предсідатель: Признаєш ти себе винним?

— За що?

— А от, що читав секретар.

— А ти признаєш себе винним?

— За що?

— А я за що?

— Ти в »камері подсудимих«.

— І ти »в камері подсудимих«.

— За то, що ти в »присутственном месте« не знімаєш шапку.

— Я для того не знімаю шапку, що бережу своє здоров'я. Я вам лиха нікому не здійлав, не украв, не убив, а ви посадили мене разом з убійцями, — ну, хтож гірше винуватий?

Дзвінок. Судебні наради. По закону оправданий; відправити в казанську окружну лікарню на дослід умовних способностей.

Перша стріча з доктором в лікарні:

— Власов, де ти такої фанаберії набрався?

— У мене нема фанаберії.

— А от пише окружний суд, що ти не признаєш Бога.

— А ти признаєш Бога?

— Так, признаю.

— Де він?

— «Иже вездѣ сый, на всякомъ мѣстѣ его владычества».

— Ні, ні, старичок, ви ошибаетесь, що »вездѣ сый«. В убійцях, в мучителях єсть Бог? Скажіть, прошу.

Він спитав: »А деж він?«

— Я сказав: »В здоровім умі і чистій совісті, а здоровий ум і чиста совість нікому лиха не творять і не можуть стати спільниками з убійцями і мучителями.

— Послухай, Власов, — я злого тобі не желаю. Тебе окружний суд находить шкідним членом суспільности.

— А коли я шкідний член суспільности, то пошліть мене туди, де мені належить ся бути.

— А деж тобі належить бути?

— Там, де нема вас і вашого закона.

— У нас нема такого місця на всій землі, щоби не було ні закона, ні власти.

— Так чимже я винуватий, що ви поробились богами, заволоділи всіма землями і людьми і уважаєте їх своєю власністю?

— Послухай, Власов, то було та пройшло. Тепер кождий сам собі пан.

— Ну, се тільки на бумазі, а на ділі того нема. За щож ви мене мучите? Єсли кождий сам собі пан, — пан пана не повинен мучити. Розлучили мене з помічницею, з котрою я раз війшов ся на всегда; ви розлучаєте мужів від жінок; одних берете в воєнну службу, других посилаєте на зарібки, щоби вас кормити і поїти, обувати і одівати; обов они живуть грішно і впадають в блуд. А по ученію Євангелія, кождий блудник не наслідуює царства Божого, тому ви кождого чоловіка вводите в блуд і позбавлюєте царства Божого.

— Слухай, Власов, ти мені єї фанаберії не говори більше.

— Та се зовсім не фанаберії, а здоровий змисл. *Господь къ добру не пудитъ и ко злу не влечетъ*, а ви мене принуджаєте до всякого зла.

— До чого ми тебе принуджаємо?

— Шапку знімати і кланяти ся вам. А ви знаєте, хто від Христа вимагав поклону, тот названий дияволом, тому і не хочу нікому кланяти ся; не тільки мучителю, навіть ангелу і то заказано кланяти ся; ні одиє служитель Божий не вимагав поклонів, навіть заказував: Петро — Корнилію, Ангел — Йоанну Богослову (Апок. XIX, 10 ст., XXII, 9 ст.) А тільки треба кланяти ся єдиному Отцу, і то в душі, а не шапкою, чи тілом, тому що Бог є дух, і ми єму повинні кланяти ся духом, а коли чоловік чоловікови кланяєть ся, ділаєть ся безбожним.

Я був в лікарні 6 неділі; відправлено мене в Нижній Освободили мене на волю в село Ковансу Арзамасского уїзда. Допитували мене про все подрібно. Я від всего категорично

відказав ся і з тої пори не плачу нічого. Через рік назначили суд. Засудили мене на три місяці в'язниці.

1881 року убили Александра II; я сидів в тюрмі і за нового царя Александра III не схотів зложити присяги. Приїхав до мене прокуратор, сказав:

— Власов тобі оиять охота судити ся?

— За що?

— Чому ти не складаєш присяги?

— Кому?

— Новому царю.

— Я сказав вам: Цар собі, а я собі цар.

Сим діло і скінчило ся.

Я відправив ся в Баку, прожив тут 5 літ, потому в Елизаветполь, потому в Карс. Всего я на Кавказі прожив 10 літ і отпривив ся в город Владивосток. Жив там 3 роки. Потому в Благовещенск, і підчас ревізії відказав ся від всего, як і раніше. 28. вересня приїхав в Баку побачити ся з друзями, бо запитували мене письменно про обяснення деяких текстів.

Многоуважаемый старик, Лев Николаевич, я написав вам кілька слів, що я прийняв віру. Коли чого, може бути, не достає, то прошу донести письмом. Я прочитав вашу книгу: *„Ходите в свѣтѣ, пока в свѣтѣ в вас“*, і се заставило мене писати до вас, тому що она підійшла до моєї мисли точка в точку, коли не ошобаюсь.

Не знаючий вас Андрей Василевич Власов. Від сего письма остаю живий і здоров, того і вам желаю

50-ти літний старик Андрей Власов.

На се відповів Лев Толстой в листі:

Уважаемый брате Андрею Василевич!

Одержав ваше письмо і був радий дізнатись із него про вас і про вашу віру. Се, що ви пострадали од міського начальства, доказує, що ви ідете по пути Христа. Всякий чоловік, що іде по сій пути, неминучо прийде в колізію з князем мира сего. »І не ставять свѣтла під корець, а так, щоби відно було єго другим«. Князь мира не може допустити того, тому що свѣтло Христове виявляє злі діла єго. Тільки ті люди служать ділу Божому, що устанавляють Єго царство на землі, що виявляють обмани князя мира і несуть за се гонення. — Помагай вам Боже в сім ділі.

З тим, що ви висказуєте в вашім письмі, я вповні згідний і духом радував ся, читаючи єго. Одно можу порадити, то, щоби в виявлюванню не тратити любви до заблудшого брата; і єще то, щоби в виявлюванню ложі більше опирати ся на розум і любов, а не на стихи із писаня. Писаня діло рук человеческих, і в них можуть бути ошибки, і толковати, особливо апокаліпсис, кождий може по своему; а розум нам даний прямо від Бога і всім: і татарам і китаїцям і всім народам один і той сам, і в то, що говорить розум, не можна не вірити. Не вірять тільки ті, що не хочуть знати істини. Залучаю при сім кілька статейок про віру, як я її понимаю. Дві статі: *„Заповѣди Христа“* і *„Какъ читать Евангеліе“*, написані мною; решта не мої, але я годжу ся з ними.

Любячий вас брат Лев Толстой.

3 політичного поля.

«Pilsn. Listy» доносять, що намісник Чехії гр. Куденгове мав висказати ся після відбутих конференцій з президентом міністрів др. Кербером і міністром Резеком, що дуже трудно буде наклонити чеських послів, щоби за ціну невеличких уступок, які їм жертвувє правительство, відступили від обструкції. Вправді кілька чеських послів склонює ся більше до примирення, але більшість, ідучи за голосом виборців, не хоче за таку малу ціну зречи ся обструкції.

Віденські дневники і «Hlas Naroda» доносять, що конференції президента міністрів д-ра Кербера з проводниками сторонництва розпочнуть ся небагом. В найблизших днях мають явити ся у д-ра Кербера послы Пацак і Странський. Бути може, — пише «Hlas Naroda» — що до сеї конференції будуть запрошеними др. Крамарж, др. Кайцль та др. Жачек, як репрезентант моравських Чехів.

Супротив поголосок в заграничних газетах, що *конфлікт межи Румунією а Болгарією* дійшов вже до остаточних границь, та не є ви-

ключеним небезпеченство недалекої війни, доносять з Букарешту до «Polit. Corresp.», що виманує є вістка мовби король Кароль мавговорити про евентуальну війну з Болгарією. Так само і в політичних кругах навіть ніхто не думає про оружну розправу на Балкані. Вправді публична опінія в Румунії є дуже сильно подразненою против Болгарії, але числить богато на вплив держав в Софії і має переконанє, що Румунія одержить сатисфакцію або в дипломатичній дорозі, або через відповідні зарядженя проти македонським агітаторам. — З Софії знова заперечують урядово, що дипломатичному агентови Румунії, панови Місу, не грозить жадне небезпеченство на дворі князя, зі сторони македонського комітету. Обставина, що п. Місу є сам Македонцем, не має жадної ваги і він зовсім непотрібно спровадив з Царгорода кавасів для своєї оборони. — В віденських дипломатичних кругах не припускають грізних наслідків болгарско-румунського конфлікту, а впрочім вість про подорож короля Кароля до Ішлю та принятє князя Фердинанда болгарского німєцким цісарем в Вільгельмєге, збивають найліпше всякі поголоски про грозячу війну на Балкані.

З Петербурга доносять до «Polit. Corresp.», що прибувшу там боєрку депутацію під проводом др. Лейдса не прийняв ані цар, ані міністер заграничних діл гр. Лямдєсдорф. Взагалі правительство не звертає зовсім на неї уваги, мовби єї не було в Петербурзі. Дневникам заказано писати що-небудь про неї. Публику, яка уряджує депутації горячі маніфестації, розганяє поліція.

З театру китайської війни доносять з Шангаю, що після япанських урядових телеграмів з Чіфу Англія, Франция, Іпанія, Россия і Сполучені Держави устроїли спільну адміністрацію в Пекіні. Що-до переговорів в справі дальшої акції, то они відносять ся до сих точок: Як найострійше покаранє кн. Туана, генерала Ліпінггенга (єсли ще не згинув і всіх членів) Чунгліямену, що поперали ворохобню Боксерів; детронізація цісарєвої-регентки, а удержанє на престолі цісаря, котрий мав би однак підлягати контролі європейських держав; вкінці тимчасова військова окупация Пекіна та інших міст для заведеня порядку. З другої сторони наступила згода що-до удержаня цілости китайської держави і удержаня на престолі манджурскої династії, бо введенє нової династії викликало би тяжкі внутрішні війни в Китаю.

З бовища в полудневій Африці надходять вісти про що-раз відраднійше положенє Боєрів. Боєрам щастить ся в підїздовій війні, якою хочуть умучити англійську армію. Число боєрських вояків має виносити ще 8.000, що стоять коло Магабадодорп в безпечнім місци, боронєнім сильною артилерією. Боєри не думають навіть про капітуляцію; остаточно їх цілю є згинуті, або скинуті англійське ярмо.

Відозва

в справі запису дітїй до руских шкіл у Львові.

Родимці!

В днях 29., 30. і 31. серпня почнуть ся записи до шкіл народних львівських.

Є се справа не лиш для Львова, але і для всего краю незвичайно важна і вагу єю повинні всі львівські Русини добре порозуміти і сповнити совісно свій обовязок. Мало маємо шкіл руских, тож користаймо як слід хоч з тих, які маємо. У Львові маємо чотири рускі школи народні: дві мужєскі і дві жєньскі.

Одна мужєска школа чотиро-клясова: руска школа вправ, уміщена передше в »Народнім Домі« а тепер перенєсена на ул. Длугоша ч. 17.; друга школа чотиро-клясова: міска імені Маркіяна Шашкевича при улиці Скарбківській ч. 26. Они — знані вже П. Т. Родимцям — розвивають ся дуже успішно і вдовольняють найбільшим вимогам П. Т. Родичів.

Для дівчат маємо чотиро-клясову жєньську руску школу вправ при улиці Сакраменток, а записи до неї відбувають ся в учительській семінарії жєньській при улиці Сакраменток. — Школа єя також вже звєсна загалови рускої П. Т. Публики, розвиває ся надзвичайно хорошо. Родичі, що посилали свої дівчата до неї, не мають слів похвали і для науки і для ведєня дівчат та для щирих відносин між учительками та дітьми. Руске Товариство педагогічне отворило з днем 1. вересня 1898 клясу I. (V.)

руської дівочої школи виділової. В сім році шкільним будуть вже отворені три класи, то є класи I, II і III (V, VI і VII). Школу ту госпитував інспектор краєвий і на тій підставі одержала она субвенцію від Високого Союму. То є найліпшим свідомством, що школа та розвивається правильно. Так отже рускі дівчата будуть могли кінчити в своїй питомій школі всі класи школи виділової і з них без перепон переходити просто до семінарії учительської.

Всі ці школи рускі ведуться к повному вдоволенню всіх П. Т. Родимців. Не надто велике число дітей дає можливість тим краще вести в них науку; брак жидівської дівчини має за собою також деякі користи, а вкінці товариство «Шкільна поміч» допомагає бідніших дітей сих шкіл як найщедріше.

Відзиваємось отже до всіх П. Т. Родимців так місцевих як і замісцевих і припоручаємо горячо всім, щоб не тільки самі записували свої діти до руских шкіл, але і других до сего заохочували. Нехай ніхто не здержуєся тим, що его дитина не володіє добре руским язиком; рускі школи пригатовані на се і ведуть науку від початку так, що діти в короткім часі набувають достаточного знання руского язика.

Тож записуйте П. Т. Родимці свої діти лише до сих чотирох руских шкіл, де учителі і учительки займають ся щиро нашою молодіжню, наука веде ся вірцево, а діти виховують ся на будучих свідомих своєї національності горожан краю і держави.

З Виділу руского Товариства педагогічного у Львові.

НОВИНИ.

— Календар. В неділю: гр.-кат. Максима; рим.-кат. Зєфіри. — В понеділок: гр.-кат. Михея; рим.-кат. Йосифа К. — В второк: гр.-кат. Успеніє Прєса. Богородиці; рим.-кат. Августина.

— Відручне письмо Его ц. і к. Апостольского Величества:

Любий Дре Кербер!

З нагоди торжества Моїх сімдесятилітніх уродив пасіли до мене від всего населєня так численні желаня щастя і благословєня, відбули ся також так многократні вєйлого рода вияви льовляности, що в них в підносячий спосіб знайшла висказ в се обнимаюча привязаність до Моєї особи.

Глубоко тронутий припоручаю Вам сповістити всесторонню Мою найгорячішу подяку, котра нехай дійде і до найдалшої хати. Нехай всі Мої народи знають, що Я присвятив Моє житє для їх добра, що уважаю себе щасливим, коли можу спомагати їх розвій, що в льовлянцях патріотизмі і взаїмнім довірю добачую кріпкі підпори, на котрих будучність вітчизни спочиває.

Господь Всемогучий нехай благословить і стереже ту звязь, яка сполучає Мене з Моїми народами.

Ішль, 19. серпня 1900.

Франц Йосиф в. р.

— Родимці! Присилайте фанти для дяківської лотерії! Купуйте лось! Фанти належить посилати до канцелярії дяківської лотерії, Львів, Коперника ч. 36 на руки Впр. о В. Яцковского, гроші до Дирекції «Народної Торговлі», Львів, Ринок.

Комітет.

— Вистава фантів дяківської лотерії і творів теперішньої нашої церковної штуки і індустрії отворена буде, як се було заповіджено давніше, в суботу I. вересня с. р. в великій сали «Народного Дому». Ближні вісти подасть ся в сих днях. Покищо складаємо прилюдну подяку Світлому Советови Народного Дому за відступленє сеї сали, приймаючи се мов би цінний фант в користь нашої лотерії.

За Комітет посол о. Тамлякевич.

— «Руска Бурса ремісника і промислова» оголошує: Минулого року відкрита у Львові ц. к. державна школа торговельна ділиться так: а) школа торговельна висша, б) школа торговельна доповняюча. Задачаю висшої школи торговельної є образовати особи стану купецкого з висшою кваліфікацією (настоятелів, прокурів, висших урядників в інтересах банкових, касових і транспортних, комісіонерів, експертів, аквізиторів в інтересах товарних і т. п.), котрі наміряють одержати становище управляюче. — Школа торговельна доповняюча має дати нагоду особам, будучим в купецкій практиці, доповнити свої відомости.

Школа торговельна висша складає ся з чотирох річних курсів. Рік шкільний триває від I. вересня до 15. липня. Ученики сеї школи можуть бути звичайні, котрі обовязані слухати викладів всіх, пляном науковим обнятих, предметів і надзвичайні. Хто хоче бути прийнятим на перший курс висшої школи торговельної, має при зголошеню предложити метрику і свідомство шкільне, а коли зголошує ся без родичів, має предложити також письмєнне їх призволенє на прийнятє. Від ученика, вступаючого на перший курс сеї школи, вимагає ся, щоби укінчив чотирнадцятий рік життя, та щоби з добрим успі-

хом укінчив низшу школу середню (низшу гімназію, низшу реальну) або трикласову школу виділову. Дирекція може однак зарядити вступний іспит в случаю сумніву що-до підготовленя вступаючого, а то з язика польского (яко викладового), евент. також з німецкого і з рахунковости. Оплата вступна 4 кор. а що року 2 кор. на средства наукові. Чесне що року 40 кор. в двох ратах з гори. Ученики працюючи в лабораторії товарознавчій платять еще що року по 6 кор. Надзвичайних учеників приймає конференція в міру вільного місця. Крім такє вступних платить надзвичайний ученик по 10 кор. річно за кожний предмет, якого слухає.

Школа торговельна доповняюча складає ся з трьох курсів річних. Рік шкільний триває від 15. вересня до 30. червня. Число годин в кожній класі 10 тижнево. До сеї школи приймають учеників і помічників купецких, котрі 1) викажуть ся свідомством звільненя з народної щоби найменше п'ятикласової школи, або свідомством иншої школи, котре по мисли краєвого закона заступає свідомство висше наведеної школи, 2) або котрі покінчили з добрим успіхом науку в загальній школі доповняючій, 3) або при вступнім іспиті окажуть відомости відповідаючі услівям під 1 і 2 наведеним. Такєа вступна 2 кор. і 2 кор. на средства наукові.

— Жидівські пекарні. Дирекція краківської поліції оноді в ночі між год. 11. а 3. перевела ревізію в жидівських пекарнях на передмістї Казьмір. Про висліди ревізії годі писати без справедливого обурєня на жидівських пекарів, в виду того, якою трутїною живлять они несвідомих консументів. Завдяки нічній порі, в якій не надіяли ся пекарі відвідин поліційного комісара, перехоплено виновників на горячих вчинках. Картини «пекарень» представляють ся в таких видах: В пекарні Рафаїла Г., а радше спальної, стоять кругом замурані ліжка з всіма нічними приборами. На ліжках лежать рядами бохонці хліба, пригатовлені до печєня. На підлозі, немитій від непамятних часів, стоять також сирі бохонці, бублики, обарінки. В куті коло помийниці валяє ся печиво, виняте з печи, а призначєне на продаж. — В пекарні Густа Г. така сама чистота, яку передше побачено в Рафаїла Г. На платю, яке зі себе поскидали робітники, стоять рядочком «кайзерки» і «рогальки», в підлозі поворивані дошки, а в відолїнках хліби лежать рядом раз коло разу. Тісто з корита бундючно помандрувало на землю, але оно не пропаде і непосидючого завернуть знова до корита. Цебрики і начиня на муку брудні, чорні немов признанєні на смітє. Дошки, на яких уставляє ся часом бублики, стоять на подвірї коло самісінького каналу, де вилівають помий. Два «відєнські ручники» призначєні на непечєні бохонці, нічим иншим не є, як брудними шматами, якими робітники чистять ноги і т. д. і т. д. Такі самі порядки найдємо майже у всіх жидівських пекарнях. І з таких пекарень продавано печиво, котре люди їли та мабуть ще захвалювали. Комісія побачила в пекарнях неодо, чого ніколи не надіяла ся побачити, та збогатила свій музей неодоим сконфіскованим приладом до печєня, щоби мати докази жидівської чистоти. А чи се так лише у краківських пекарнях жидівських. Такє таке саме нехлюйство найдєно би всюда в цілій Галичині в 99 жидівських пекарнях на 100. Чим менше містечко, тим більше у жидів бруд і смітє. А ми їмо жидівські бублики та ще їх захвалюємо, бо они дешевєнкі. Природно, що дешевші, бо в християнській пекарні нема спальної, ні... і т. д., а в жидівській пекарні мешкає ціла родина зі всіма жидинятами і жидівськими бебєхами.

— Злітають ся до вязниці. Недавно доносили ми, що з львівської вязниці утікли три злочинці. Двох з них вже прихоплено, а між ними звисного Чайковского. Его стрітила вчєра жандармерія в лісі коло Винник і замкнула тимчасово під ключ в своїм «підручнім сховку».

— На добродійній цілі. Братя Баєви з Москви жертвували 100.000 рублів на постройку заведеня для убогих ім. І. Баєва і 300.000 рублів на его удержанє. Заведєнє має стати на міській площі і має дати приміщенє 100 убогим. Поки оба основателі будуть жити, поти будуть они рішати, кого має ся прийняти. По їх смерті їх наслідники будуть мати кожний право рішати що-до обєади 10 місєч.

— Десятковий поділ часу. В Парижі відбув ся недавно конгрєс, на яким обговорювано справу, порушену вже на зїзді природників в Монахові що-до десяткового поділу часу. На парискім конгрєсі представив сей проєкт проф. Крігер і навів причини, задля яких таке численє було би оправданє. Доба ділила би ся замість на 96 четвертий години на 100 рун, причім один рун рівнялав би ся 14.4 мінутам. Рун = 10 (децирун) марам; один мар виносив би 1.44 мін. Чотири руни могли би означати нашу одну годину, або можна взяти 5 рун (1 год. 12 мін) за одиницю, що заступала би теперішню годину. Цілий округ землі ділив би ся також на 100 рун, один рун на 10 мар, один мар на 100 сет. Для розмірів землі вийшли би тоді прості про-

порції. Рівник має 40.000 кл., 1 рун = 400 км, 1 мар = 40 км, а 1 сет = 0.4 км. = 400 метрів. Однак чи можна би до сєго привикнути? — чи теперішнє численє на години і стєпені не є догідніше? Численє десятичними дробами справляло би немалі трудности та привело би до цілковитої зміни у всіх галузях наук, як астрономії, географії, геодезії, математиці і т. д. А що за хаос настав би на залїзницях, если би не всі держави пристали на сей десятковий поділ часу. Рішенє конгрєсу учених не вистанє в сім разі, на се потреба згоди всіх держав.

— Польованє на анархістів. Анархістичні атенати ostatnich днів привели до того, що нині всякого, хто лише видає ся бути Італїянцем, замикають, або видаляють їх з поза границі держави. Подібний случай приключив ся недавно в Остенді. Три підозрілі мушчини — Італїянці, як спершу думано, — дістали ся як анархісти до вязниці. При них найдєно пистолі, кияжалі, ножі, а се тим більше упєвнило поліцію, що має перед собою небезпечних пташків. Однак при списуваню протоколу, показало ся, що се є Перзп, що прибули на парискую виставу, там пропутали всі гроші і приїхали до Остенди, щоби просити шаха о позичку. Очевидно випущєно їх на волю, а шах дізнавши ся про безвихідний стан своїх підданих, запросив їх до себе і наділив грішми.

— Конкурси. Намісництво Галичини оголошує конкурє на стипєндії в цілі виїзду за границю для дальшого образованя для артистів: в обсягу поезії, малярства, красних штук плястичних і музичної композиції. Поданя належить вносити до дня 1. жовтня с. р. — Краєвий виділ розписує конкурє на посади концентрових аплікантів з платнею 1200 корон річно. Поданя приймає ся до 20. вересня с. р. — Повітовий виділ в Жовкві оголошує конкурє на посаду секретаря з річною платнею 2400 корон. Поданя можна вносити до дня 15. жовтня с. р.

— Дрібні вісти. В Ворохті лютує віспа. До розширеня недуги причиняє ся недостаток антики в місци. — Вісти про лихий стан здовольє Св. Отця неоправдані.

Посмертна оповістка.

О. Іван Левицкий, сотрудики в Стєвятині, деканата сокальського, ревний свящєник і щирый прихильник народа, помер дня 17. н. ст. серпня в Кропивнику коло Дрогобича в 32. році житя, а 2. році свящєнства. — В. є. п.

Володимир Зубрицкий, пенсіонований ад'юнкт судовий, упокоїв ся у Львові дня 24. с. м. в 40. році житя. — В. є. п.

Тєкля Крушиньска, вдова по свящєнику, упокоїла ся дня 23. с. м. в Сєлці белзкій в 78. році житя. — В. ї. п.

Наука, штука, література.

Вінкєнтій Закшевский. Всєсвітна Історія для висших клєс середних шкіл. Том I. *Старинна Історія*. З III-го польского виданя перєложив з дозволу Автора Олєксандєр Барвіньский. Ціна 2 корони і 40 сотиків (в оправі полотняній). У Львові 1900. Накладом краєвого фонду. З друкарні Наук. Товариства ім. Шевченка. — Під таким заголовком появил ся і том всєсвітної історії, що входить з сим роком шкільним в уживанє в руских гімназіях в Галичині (Т. II і III. Серєдньовіччє і Новочасна Історія вийдуть протїєм сєго року). Се важна річ, що молодіж в руских гімназіях дістане замість дотеперішнього перестарілого учебника добру книжку, основану на найновіших дослідах і написану чистою і живою народною мовою.

Телеграми.

Відєнь, 25. серпня. Архикнязь Франц Фердинанд не вєзьмє уділу в галицких манєврах, бо поїде на німєцкі, цїсарські манєври, назначєні на дєнь 8. вересня.

Відєнь, 25. серпня. Перський шах виїхав вчєра з Остенди в подорож до Гаги, а звідтам поїде до Маривбаду і до Відня, де замешкає в бур'ї, як цїсарський гість.

Букарєшт, 25. серпня. Румунське правительство має в руках незбиті докази, що від довшого часу істнував в Румунії болгарско-македонський заговор в цілі убитя короля Кароля, що мало збути ся ще сєго року. Президент міністрів предложив вже сі докази королеві, а відіиси з них предложить болгарському правительству.

Бєрлин, 25. серпня. Цїсар Вільгельм відєлєгував на 25-літний ювілей султана, генєрала 11. корпусу, Вітіха, який сими днями відїздить до Царгорода.

Малий фейлетон.

ПОЧИНОК.

(Віймки з довшого оповідання)

Богдана Лепкого.

(Далі).

— А ти нейсачу чого? — зверещав на нього Басістий. — Хочеш нас підслугувати та до суду подати, так як тамтой.

— Що тамтой, то не я — ви правдував ся жидок. — Я своїх гостей вмію шанувати.

— Шанував-бись рудого пса та обшановував. Нам твого пошанівку не треба. Налей пів кварта тай гайда в перини, чув?

— Ще мені не позакладало, Богу дякувати. Зараз, зараз.

Басістий почав саме викладати географію Бразилії, коли появилася фляшка з горівкою і перервала виклад. Була то бутля з синього шкла, так чиста як шиба у вікні літом, п'ять неділь від мух немита.

Але вигляд сей ні раз не впливав на апетит товариства.

Басістий вхопив, наляв чарку і вніс перший тост словами: «За ваше здоров'я Василю! Щоб ви здорові були і добре поведжені мали!»

Як колишній вояк мішав чужі слова.

— Дай і вам Боже! — відповів Починок.

— Дай Господеньку милосерний! — додав паламар, що як слуга церковний все і всюди був дуже побожний.

— Дай Боже! — відповіли гуртом.

Починкови зробило ся маркотно. Пригадав собі, що гроший не має — а ту як хочеш пити та знай і платити. Тому і відпрошував ся, казав, що не вживає і пити не буде. Та Басістий відповів, що він платить, а хто єму не ворог, той випе. Вихилив чарку Починок і пустив її по руках. Соромно було старому, що не, коли люди ставлять, а сам поставити не годен. Запримітив тоє богач Кирикучка, не аби-який знаток людської душі, що з кожної потреби умів добути хосен — запримітив крючку на Починка. Підождавши на пригідну хвилю — зачав:

— Куме Василю; а ви ще маєте коні?

— Які?

— А тоті гвіді. Добрі були, пів сяга дров брали.

— Не маю, — відповів Починок, а по хвили додав. — Пощо мені коні? Я поля не обробляю. Бог знає, чиє воно буде, кому при-

судять. Такі нині часи настали. На сей рік може дам на спілку, або в наєм. — Вдавав, що не для наглої потреби, а з вираховання попродав коні.

— То воно так! — відповів Кирикучка, — як нема до чого, то не варт тримати. Коні коштують.

— А віз маєте?

— Або що? — спитав здивований Починок. Єму й на гадку не прийшло, що по конях лишив ся віз, але несогірший.

— Бо мені воза треба. Час би лошата до роботи вчити. До міста далеко, стельмах часу не має, а ваш візок дуже легкий, надає ся мені. Не правте богато та може куплю.

— Кум Василь не з тих, щоби правили — відозвав ся Масного Семко. — Ми у них з Горішним Пилипом корову купували, то знаємо.

— Так оно й є — підмашував паламар, ласий на могорич. — Кум Василь, дай їм Боженьку здоров'ячко, людський чоловік. Ми недавно їх сина ховали, то знаємо.

Почав ся торг.

Починок не подав відразу ціни. Він добре обчислив, що віз вартує. Пригадав собі кілька літ їздив, яке дерево, перейшов кожний кусник заліза, кожну риховцю, мутерку, цвяшок, не забув нової качки придишли і льоника, найденого на ро-

гатті, що був дуже штудерно вкручений і обезпечений ланцюшком, а потім додав два срібні на спуст і сказав.

— Так, щоби ані вас не кривдити, ані себе, най буде 24 ринських.

Кирикучка, що до тепер дивився на него пильно і немов слідив його гадки, похилив голову до землі, якби що читав на долівці. Він і собі оглянув в мисли Починків віз, не менше докладно як сам Починок, пригадав, що там нове, а що старе, відчислив два срібних на спуст, а чотири, з огляду на те, що Починок в потребі і сказав:

— Дам 14.

Починок не пристає. Питав ся Кирикучки, чи він часом не жартує, звертав ся до його сумління, а в кінці заявив, що з торгу нічо, бо він за 14 не дасть.

Паламар і всі присутні тягнули до згоди, казали Кирикучці, най підступить, а Починкови, най спустить.

— Не варт — відповів богач.

— Не дам — заявив Починок. Але слово по слову, прийшло до згоди.

(Д. б.)

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впреосв. Митроп. і Преосв. Еп. **Ординариатам** всіх **трех** епархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі зв'язи, збіжє в зерні і соломі, сїно в стогах і будинках **проти**в шкід **огне**вих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 виводить:

Фонд резервовий	245.814 кор. 52 сот.	486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій,	148.480 „ — „	
„ спеціальна	1.684 „ 80 „	
Фонд основний	72.000 „ — „	
„ емеритальний	18.166 „ 60 „	

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, усілякі обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпробовочно. До кінця 1899 року вносили виплачені **шкоди** 1.669.565 кор. 38 сот. **Поліси** «Дністра» приймає **Банк** **красвий** і **Каси** **ощадности** у Львові, Коломні, Самборі, Долині, Святині, Городенці, Тербовлі і Заліщиках при **позичках** гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товаристві **взаїмних обезпечень** в **Кракові**, котре дає найкористніші услівя, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квїти в рускїм язичі. **Зголошеня** о удїленє агенцій в окрестностях, де нема близько агентів «Дністра», **приймає** ся. «Дністеръ» виплатив агентам по **конець** 1899 р. **провізії** 216.714 **корон**.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти».)

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10

(дім «Просьвіти».)

удїляє **позички** за **оплатою** 5½ % і 1% **додатку** на **кошта** **адміністраційні**, **власителям** **грунтів** і **господарств** до 500 **корон** за **порукою** **двох** **відповідних** **ручителів** або за **інтабуляцією**, над 500 **корон** тільки за **інтабуляцією** на **першій** **місці**, до **сплати** в **ратах** на 3 до 10 **літ**. **Священники**, не **посїдаючі** **реальностей**, **мусять** **крім** **поруки** **двох** **ручителів** **предложити** **еще** **полїсу** **житєву**; **обезпечитись** **можна** **через** «Дністеръ» в Товаристві **взаїмних обезпечень** в **Кракові** після **всіх** **можливих** **комбінацій**.

Згадає Товариство **приймає** **вкладки** до **опроцентованя** від **членів** і **третих осіб** по 4%.

— Удїл **членський** **виносить** 50 **кор.**, **виписовє** 2 **кор.** —

Членом **бути** і **позичку** **дістати** **можє** **тільки** **член** **обезпечений** в «Дністрѣ».

Інформації **удїляє** **Дирекция** **листовно** або **агенти** **Товариства** **взаїмних обезпечень** «Дністеръ».

Артистичне заведење **ритовниче** **малярства** **шильдів**. **відливаня**, **таблиць**, **виріб** **печаток** **кавчукових** і **великий** **вибір** **кавчукових** **друкарень**

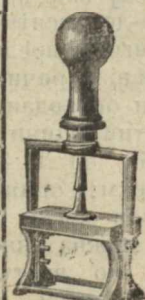
Генрик Шапіра

Львів, ул. Коперника ч. 3 (побіч антики Вл. Миколая).

Виконує дуже **красно** **всілякі** **роботи**, а **іменно**: **печатки** **кавчукові** і **металеві** для **громад** і **урядів** **парохіальних**. **Шильди** **мальовані** на **шклі**, **дереві**, **блясі** та **полотні**. **Всілякі** **лякерования**, **позолочування** **хрестів**. **Таблиці** і **шильди** **ляні** з **ріжних** **металів**, **таблиці** **нагробні** і **назви** **улиць**, **числа** **на** **доми**.

Гравури на **металю** та **дорогих** **камінях**, **печатки**, **штанци**, **відзнаки**, **букви**, **монограми**, **герби** і **гузики** до **упряжи** та **ліберії**. **Марки** **печаткові**, **бляшки** **шпунт** для **броварів**. **Нумератори** і **стемплі** на **датум**. **Обцяги** до **пльомб**, **шаблони**. **Краска** до **печаток** та **хемічна** **краска** до **блізньи**.

Цінники **даром** і **франко**.

Всілякі
КУПОНИ
вильосовані
цінні папери
виплачує без потручення
провізії або коптів
Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гіпотечного.